

Hans Heins Blech

Hans Heinz Blech wordt geboren op 7 juli 1915 in Keulen, Duitsland. Hij is het jongste kind van Sali Blech, geboren op 2 juni 1880 in het Duitse Eschweiler en Amalie Seligmann, geboren op 3 november 1881 in het Duitse Seibersbach. Hans Heinz heeft nog twee oudere zussen: Herta (1908 – 1994) en Lotte Sybille (1911 - 1970). Nog voordat WOII uitbreekt, vestigen zij zich met hun echtgenoten in respectievelijk Kaapstad (Zuid-Afrika) en Triëste (Italië).

Als jongeman werkt Hans Heinz als inkoper in de schoenenzaak Boa Shuh van zijn vader. Maar in 1934, op 19 jarige leeftijd, verwisselt hij Keulen voor Brussel om er technisch/commercieel onderwijs te volgen aan de Ecole Pigier. Hij woont er aan de Rue de Stassart 75 en verblijft in België op basis van een tijdelijke verblijfsvergunning.

Na het voltooien van zijn opleiding vormt Hans Heinz in 1936, samen met landgenoot Alfred Voss het management team van de fabriek “La Céramique de L’Est S.A.” in het Belgische Moresnet. Hij is dan 21 jaar oud. Ze zijn echter niet de eigenaren van de fabriek die gedecoreerd aardewerk produceert. Hans Heinz woont dan inmiddels in Montzen aan de Rue de La Poste no 58. Montzen is een dorpje dat vlak bij Moresnet ligt en zo’n 40 km van Maastricht.

Vanaf 1937 verzoekt Hans Heinz de Belgische autoriteiten herhaaldelijk om een permanente verblijfsvergunning. Hij onderstreept daarbij het belang van zijn dagelijkse aanwezigheid in de fabriek die van economisch belang is, onder andere vanwege het bieden van werkgelegenheid. Ook zijn advocaat en de burgermeester van Moresnet pleiten bij de Belgische autoriteiten voor een permanente verblijfsvergunning voor Hans Heinz, maar die wordt hem telkens geweigerd; wel worden zijn verblijfsvergunning en registratie in het vreemdelingenregister keer op keer verlengd. Eén van de redenen voor de weigering is het feit dat Hans Heinz het wettelijk gestelde minimum aantal aandelen in de onderneming, niet bezit. De autoriteiten informeren herhaaldelijk of deze situatie al gewijzigd is.

In april 1938 is Hans Heinz verhuisd van Montzen naar Verviers, waar hij woont aan de Rue de Liège no 60. In mei 1938 verwerft Hans Heinz het grootste deel van de aandelen in de keramiek fabriek en doet een kapitaalinjectie van (omgerekend) ruim € 9.000,- in de fabriek. Zijn advocaat stelt de Belgische autoriteiten hiervan op de hoogte. Nu de aandelenkwestie in orde gemaakt is, vraagt hij namens Hans Heinz om alsnog de permanente verblijfsvergunning te verlenen. Maar het Ministerie van Economische Zaken geeft een negatief advies af op grond van het feit dat het niet gaat om een investering die gefinancierd is met Belgisch geld. Van dit argument worden Hans Heinz en zijn advocaat overigens niet op de hoogte gesteld.

Op 5 januari 1939 wordt er brand gesticht in de fabriek. Hans Heinz’ vader Sali, die een klein deel van de aandelen in de fabriek heeft, wordt ervan verdacht de brand gesticht te hebben. Vanaf hier ontstaan gaten in de reconstructie van de gebeurtenissen. Op 10 mei 1940 wordt België bezet door de Duitsers. In een brief van 25 november 1940 meldt de politie van Verviers dat Hans Heinz begin november “heimelijk” uit Verviers is vertrokken met onbekende bestemming is. Op 26 november 1940 geeft de Vreemdelingenpolitie een ‘Kennisgeving van Vertrek’ af waarin aangegeven wordt dat Hans Heinz op 26 november 1940 uit het vreemdelingenregister is verwijderd, maar dat zijn verblijfsvergunning geldig is tot 27 februari 1941.

Op bevel van Max Strobel, hoofd van de *Sicherheitsdienst* (SD) in Maastricht, worden Hans Heinz en zijn vader op 10 september 1941 gearresteerd na een inval in het huis aan de Dorpsstraat 14a, waar Sali woont. Het is voorstelbaar dat Hans Heinz na zijn vertrek uit Verviers in november 1940 bij zijn vader is gaan wonen. Zonder verblijfsvergunning was hij illegaal in Nederland en onderdak bieden aan een illegaal persoon was verboden. Wellicht verklaart dat hun arrestatie. Als dat zo is, rijst de vraag wie de SD daarover getipt heeft. Hans Heinz en Sali worden opgesloten in het toenmalige Huis van Bewaring aan de Minderbroedersberg. De Maastrichtse Commissaris van Politie krijgt dan van de Rijksvreemdelingendienst in Den Haag een telefoontje met de mededeling dat ze moeten worden overgebracht naar Westerbork, waar ze op 12 september 1941 aankomen. Westerbork is dan nog een vluchtelingenkamp voor uit Duitsland gevluchte joden. Na 11 maanden wordt Hans Heinz op 15 juli 1942 op transport naar gezet Auschwitz waar hij op 25 augustus 1942 vermoord. Hij is dan 27 jaar.

Hans Heinz' vader Sali wordt na ruim 2,5 jaar in Westerbork te hebben gezeten, op 1 februari 1944 naar Bergen-Belsen gedeporteerd. Daar wordt hij op 2 maart 1945 vermoord.

Zijn zussen en moeder overleven de oorlog. Moeder Amalie emigreert in juni 1947 naar Kaap Stad, Zuid-Afrika. Ze sterft op 16 december 1953.